

ІСТОРІЯ РУСІВ

Складна це і вкрай заплутана річ — історія. Важко в ній розібратися необізнаній людині. Та ще важче справжньому, серйозному вченому-історикові, бо необізнаний тримає в руках своїх одне єдине джерело — підручник чи якусь популярну книжчину на історичну тему, а перед науковцем — піраміди, монблани та еверести нагромаджених протягом тисячоліть свідчень Історії. Звісно, велика частина цих «монбланів» уже підкорена попередниками, описана, систематизована і розкладена по полицках. Але якщо ти претендуєш на звання справді серйозного дослідника, то з цими свідченнями ти мусиш розібратись і сам, помацати їх власними руками, «узяти на зуб». Тим більше що й з попередниками та їхніми «полицками» теж не все є так гаразд, як це може видатись на перший недосвідчений погляд.

Так, треба визнати очевидне, — у серйозній історичній науці панує безлад, штучно згармонізований прийнятими на віру постулатами так само штучно створених «історичних шкіл» і «концепцій», що їх дотримуються з однієї простої причини, — аби остаточно не втратити й ці хиткі орієнтири та не прийти до давно назрілого закономірного висновку: незважаючи на величезну кількість розрізнених та згрупованих фактів, документів, хронік, археологічних знахідок та всього іншого, що нині має у своєму розпорядженні наука історія, узгодити їх у рямцях наявних схем і «шкіл» неможливо, бо вони не стикаються, не ув'язуються, не вкладаються в наявні схеми. **Те, що прийнято називати «класичною історією», у світлі нових і новітніх даних, нових методів дослідження постає спотвореним майже до невпізнаності відображенням в якомусь кривому дзеркалі Історії Справжньої.** Глобальний історичний процес суттєво відрізняється від «класичної» схеми, котра й досьгодні викладається в підручниках усіх категорій. Найдавніша та давня історія людства не відповідає тим версіям, які були запропоновані у XVI—XIX ст. і які викладаються з незаперечністю аксіом і понині.

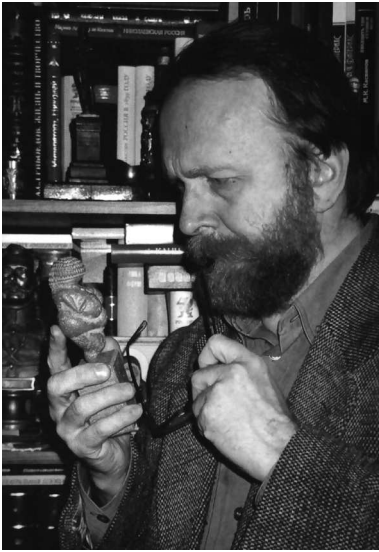
До розгадки таємниць Історії Справжньої наблизилося чимало великих і видатних істориків минулого, таких як М.Орбіні, М.В.Ломоносов, М.М.Щербатов, В.Н.Татищев, Е.І.Классен, Ф.Волянський, Ф.Морошкін, П.Шафарик, А.Д.Чертков, А.С.Хомяков, Ю.І.Венелін, Д.І.Гловайський, А.І.Соболевський та ін. У мороці, що панував в їхню бутність на поприщі вивчення старожитностей, під неймовірним тиском офіційного державного греко-германо-франко-англофільства вони змогли побачити обриси подій справжніх і реальних. Внесок цих титанів і геніїв серйозної та безсторонньої історичної науки є величезним. Але, на жаль, з причини цілком об'єктивної вони були позбавлені інструментарію сучасного пошуковця — лінгво- та міфоаналізу, розвиненої порівняльної археології, антропології та індоєвропеїстики¹.

Так, стоячи на плечах титанів, ми повинні бачити більше. Ми мусимо йти далі, бо обивательське уявлення про те, що чим раніше жив історик, тим правдивіше він описував минуле, є лише ознакою невігластва. Що ж нам треба тримати на увазі і на що спиратися у своїх пошуках, аби отримати цілком певний результат, котрий підлягає системній науковій обробці, — той результат, без котрого неможливо підступатися не тільки до написання Історії Справжньої, але й до намітки її штрихів?

Ми повинні користуватися виключно об'єктивними фактами, які не підлягають іносказанням. Ось відповідь для сумлінного дослідника. Більше нічого не треба. Тим не менш, академічна наука не завжди дотримується такого принципу. Результати сумні — задіяні десятки тисяч наукових співробітників, сотні інститутів... та плоди їхньої діяльності відсутні. Із року в рік, із століття в століття переписуються середньовічні схеми. Працююча вхолосту колосальна машина неспроможна видати реальної картини світу в його історичному розвитку. Енциклопедії, довідники,

¹ На відміну від сучасної науки, яка прагне з'ясувати *глибинні усеосяжні рушії* природи (і зокрема суспільства), наука XIX ст. ґрунтувалася на створеній французьким філософом О.Контом методології *позитивізму*. Ця методологія спирається виключно на *позитивні* (достеменно доведені) факти, відкидаючи умоглядні міркування навколо них. Отож історик-позитивіст — це передусім фактографіст, систематизатор «видимих на поверхні» явищ та подій, а не осмислювач глобальних закономірностей життя людства. На Заході позитивізм по-справжньому почали долати лише після другої світової війни, а в СРСР він панував аж до загибелі радянської системи і живе й досі. — *Ред.*

навчальні видання без кінця передруковують одні й ті ж самі помилкові умовиводи, невірні побудови, хибні думки та умисні містифікації.

Юрій Петухов

Ця паперотворчість зародилася куди раніше винаходу самого паперу, ще за сивої давнини, з появою перших писемностей. Уже тоді історичні хроніки, увічнені на шкірах, у папірусі та камені, писалися переможцями, які вижили і захопили владу. Хроніки ці й літописи можна використовувати під час праці. Але жодну з них за будь-яких обставин не можна приймати за істину в останній інстанції. Схиляючи голови перед титанічною працею Н.М.Карамзіна, С.М.Соловйова, В.О.Ключевського, Н.І.Костомарова та багатьох інших російських істориків, які спиралися передусім на літописний спадок, ми мусимо пам'ятати, що, як було сказано, — усьому свій час.

Такого національного багатства, як Руський літописний звід, не має жодна країна і жодна нація світу. Але літописи практично нічого не кажуть про давній і найдавніший періоди нашої історії, обмежуючись вступними повідомленнями. Рукописні джерела, котрі передують руським середньовічним літописам, як правило, потребують надзвичайно критичного до себе ставлення. Приміром, у нас часто пишуть про підробність чи непідробність відомої «Велесової книги», але не висловлюють сумнівів щодо західноєвропейських хронік, скандинавських саг, творів античних авторів, хоча оригінали цих творів

«історичної» думки не збереглися, і ми маємо справу з перекладами, у ліпшому випадку — із середньовічними копіями. Відверто кажучи, жоден світовий авторитет в області історії, історіографії та історичного літературознавства не зможе вам сказати, не покриводушивши, що твори Сократа, Юлія Цезаря, Гая Светонія Транквілла, Таціта, Страбона, Геродота, Плотіна, Овідія Назона, Юстиніана, Прокопія Кесарійського та багатьох, багатьох інших, а також незліченні саги та балади не є підробкою. Жоден! **Немає нічого більш ризикованого в реконструюванні та відтворенні Справжньої Історії, ніж спиратися на писемні джерела, попередньо не докопавшись до глибин їхнього походження, до основи, яку не завжди буває видно з першого погляду.**

Мені неодноразово доводилося виступати у пресі із захистом автентичності «Велесової книги». Але при цьому я боронив аж ніяк не автентичність публікації останньої копії хронік руських волхвів-літописців. Позаяк мені було гранично зрозуміло, що так звані Ізенбекові дощечки з письменами не є оригіналом самої книги, що вони є лише однією з пізніх копій оригінала, який, скоріше за все, давним-давно зотлів. Притім копія невдала, з величезним шаром наносних нісенітностей та абсурдів. Чого варте бодай твердження типу: «Купало есть бог мылен и купален». Сосячний бог Куп-Купало зовсім не має ніякого стосунку до «мылен», — тут на копіїстів «Велесової книги», мабуть, вплинули думки етнографів та фольклористів ХІХ ст., які описували пізні купальські обряди і трактували теонім² за принципом «як чується, так і розуміється» (цей принцип у лінгвістиці називається «народною етимологією», і він не може бути використаним у серйозних дослідженнях). «Велесова книга» рясніє на величезну кількість подібних «ляпів», що їх за будь-яких обставин не припустилися б умудрені волхви-літописці. До речі, назвати одну з іпостасей Єдиного Верховного Бога якимось нікчемним (на рівні «овинника» або «банщика») «божеством мылен и купален» для волхва було блюзнірством неймовірним та неприпустимим. Переписувачі, судячи з усього, про це просто не знали. А, як відомо, кожний переписувач вносить і свою лепту (у скопійований текст. — *Ред.*).

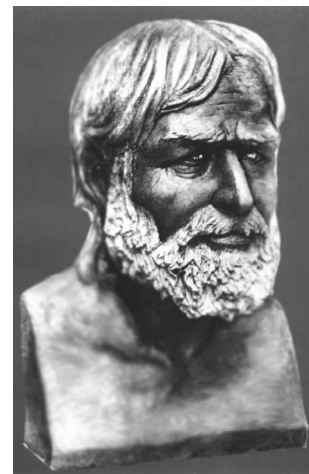
Не меншою, а, либонь, і більшою кількістю найабсурдніших нісенітностей і «ляпів» рясніють і «твори» істориків та філософів. Але це зовсім не означає, що ніяких античних оригіналів не було (як припускав Н.А.Морозов), не було їхніх авторів, а вся «античність» вигадана в середньовіччі. Щось, безумовно, вигадано, причому немала частина. Однак були й оригінали. Були. Ті їхні викривлені уривки, які дійшли до нас за нашаруваннями копіїстів, виокремити, опрацювати, прочитати і

² Слово *теонім* означає *ім'я бога* (грец. *theos* — *бог* + *оупта* — *ім'я*); тут конкретно йдеться про теонім Купали. — *Ред.*

зрозуміти спроможеться далеко не кожний, для цього недосить одної тільки класичної і навіть академічної освіти. В основі як «Велесової книги», так і «творів античності» лежать справжні стародавні писання. Чому ми робимо такий висновок? Тому, що за нашаруваннями белетристики, доповненнями, помилками і вигадками переписувачів і в тих, і в інших (тобто у «Велесовій книзі» та в античних творах. — *Ред.*) простежуються процеси і події, про які фальсифікатори середніх віків і пізнішого часу знати не могли ні за яких обставин і вигадати які їм було не під силу. Це однозначно каже про те, що якщо й були такі «фальсифікатори», то працювали вони з якимись уривчастими документами-оригіналами, котрі потрапили їм до рук. Але навіть маючи «найдостовірніші» хроніки або їхні реконструйовані основи, ми не можемо повною мірою у своїх дослідженнях спиратися на них, бо всі хроніки пишуться людьми, і до того ж, як правило, при дворах, — суб'єктивізм закладається в них відначально разом з усіма побажаннями замовника (безпристрасні цензі-літописці бувають лише в поетичних творах).

У середовищі палких і невтомних істориків-професіоналів та істориків-аматорів постійно живе якась віра в диво — ось-ось знайдуть нарешті найдавніший автентичний літопис, де буде описано все і про всіх! Це чудна і незбагненна віра. Особливо в наш час, коли ми маємо такі потужні дослідницькі шупи, як згадувані вже лінгвістика, антропологія, археологія та міфоаналіз. По-перше, ніякого диво-літопису ніколи не знайдуть, віра в нього — це віра *смельчків*, які лежать на печі та сподіваються, що «за щучим велінням», без їхньої праці відкриються їм усі таємниці на світі. По-друге, жодний літопис, навіть найдивовижніший і найстародавніший, жодна хроніка, навіть така, яка описує світ на сорок тисяч років тому, ніколи не дасть нам стільки достовірного і по-справжньому автентичного матеріалу, скільки дасть серйозний лінгвоаналіз. Наприклад, ви можете покласти переді мною десятки містких досліджень з давньосхідних релігій — з перекладами текстів хронік, детальними описами ритуальних дійств, тисячами їх трактувань, мальованими й літературними зображеннями божеств, — і при всьому цьому не відповісти чітко і виразно, скажімо, чим є у своїй основі бог Мардук, бо всі ці просторікуваті праці, побудовані на писаннях та переписаннях, створювалися не для того, аби відповідати на конкретні питання. А я вам відповім гранично ясно: Мардук — це «дух смерті». Позаяк індоевропейське кореневе сполучення **mr* означає «смерть»³, а **dh* — як ви уже здогадалися, «дух». Так зване семітичне божество розкриває свої відначальні таємниці, коли з ним починаєш спілкуватися по-індоевропейськи. Ви можете мені довго розповідати «давньогрецькі» легенди про мойр, які «прядуть нитки людської долі». А я вам одразу скажу, що й «мойра», яка має у своїй першооснові корінь **mr*, — це передусім і відначально просто «смерть». І обидва ці теоніми⁴, як і величезна кількість неназваних тут, походять від єдиного відначального. Усі ж інші, і в одному випадку, і в іншому, є плодами тривалих, тисячолітніх літературно-поетичних розробок та опрацювань на різних культурно-історичних ґрунтах відначального словообразу. І версій та варіантів, на відміну від історії літописної або історії «персоніфікованої» (а точніше, анекдотично-придворної), тут немає.

Сучасна академічна наука неспроможна дати певну відповідь, звідкіля взялися ті чи інші народи навіть у чисто географічному плані, повсякчас посилаючись на те, що одні прийшли з Малої Азії, інші вийшли із Скандинавії... і ніколи не відповідаючи, звідкіля вони взялися у своїй вихідній точці. Відповісти на це запитання наука не може тому, що народи не «беруться» і не «виходять». Абсолютно виключається той варіант, щоб практично одночасно, протягом тисячоліття або двох, у десяти-двадцяти різних локальних місцях Європи з нічого саморозвинулися до досить високого рівня десять або дванадцять народів, — ні аборигени Австралії, ані «самоїди» ні уві що не

Реконструкція вигляду зрілого руса-бореала (кроманьйонця)

³ Українська мова прямо походить від *санскриту* — давньоіндоевропейської мови, яка склалася в середовищі подніпровських *арійців* і пізніше оформилася в писемність. Налічується близько 600 санскритських слів, цілком або дуже близько подібних до українських. Серед них і *мара* (смерть), яке й досі побутує в нашій мові. — *Ред.*

⁴ Ідеться про Мардука і мойр. — *Ред.*

розвинулися і нікуди не вийшли. Народи не виходили з якихось географічних місць. Народи і народності відбруньковувалися у вигляді синівських та дочірніх племен від народу-батька. Ось таким народом-батьком для відбрунькованих від нього хеттів, лувійців, лікійців, пелазгів, етрусків, «давніх греків», кельтів, романців, германців, балтів, західних і південних слов'ян, «іранців», індусів (білих) тощо і **був народ індосвропейців-русів**. Племена та народності виокремлювалися з цього величезного і давнього суперетносу, коли надходив їх час, коли вони самі дозрівали до «самовизначення», коли склалися сприятливі зовнішні умови. Часто вони, ці відбруньковані синівські племена та народності, випереджали у своєму подальшому розвитку базовий батьківський суперетнос, набуваючи своїх відмітних рис, своїх традицій, стаючи в міру остаточного виокремлення самостійними народами.